

مقدمه

تروما یا ضربه ناگهانی به دندان بسیار شایع است و بیشتر از 20% کودکان علائمی دال بر تروماهای دندانی نشان می دهند. آگاهی از کنترل و درمان تروماها نه تنها برای موفقیت طولانی مدت دندانهای ضربه دیده بسیار مهم است، بلکه یک فاکتور تعیین کننده در بهبود سلامتی دهان و دندان به شمار می آید. علاوه بر عوارض بیولوژیک ناشی از تروماهای دندانی، این آسیب ها می توانند بار اقتصادی زیادی را بر خانواده ها و جامعه تحمیل کنند. و تاخیر یا اشتباه در درمان می تواند منجر به سنگین تر شدن این مخارج گردد. مدارس از جمله محلهایی هستند که احتمال ایجاد تروماهای دندانی در آنجا بالاست. از سوی دیگر مدارس در دسترس ترین فضاها جهت شروع آموزش کنترل تروماهای دندانی برای معلمان می باشند .

ترومای دندان چیست؟

ضربه به دندان ها بر اثر افتادن در هنگام بازی، کتک کاری و تصادف با وسایل نقلیه که باعث آسیب به دندان ها می شود را ترومای دندانی می گویند. دندان های شیری بعث سن کم کودک آمادگی زیادی برای پذیرش ضربه دارند. مطالعات نشان میدهد که 30 درصد کودکان زیر 7 سال دارای سابقه ضربه به دندان های شیری می باشند. در سن 6 تا 12 سالگی که دوره ای پر جنب و جوش برای کودک به شمار میرود میزان صدمات افزایش می یابد، به طوری که اکثر صدمات وارده به دندانهای قدامی مخصوصاً دندانهای جلویی فک بالا می باشد. امروزه بعثت افزایش تحرک و فعالیت ورزشی، پسران دو برابر دختران در معرض صدمات قرار دارند.

آسیب ناشی از ضربه به دندان ها:

ترومای دندانی در دندانهای شیری بیشتر در سنینی که کودک تازه راه رفتن را آغاز کرده است و در دندانهای دایمی بیشتر در حدود سن هشت و نه سالگی که دندانهای دایمی جلویی بالا تازه رویش پیدا کرده اند اتفاق می افتد. آسیب ناشی از ضربه از یک ترک کوچک در مینا تا بیرون آمدن کامل دندان از جایگاه خود متغیر است. باید توجه داشت اگر دندانهای جلویی فک بالا حالت بیرون زده دارد، حتما مشاوره ارتودنسی و احیانا درمانهای لازم صورت گیرد. همچنین اگر کودک ورزشهای پر

برخورد مانند ورزش رزمی انجام می دهد حتما از محافظهای دندانی استفاده کند. باید به محیط بازی کودک توجه کرد و با استفاده از کفپوش نرم در محیط بازی بچه ها، تمهیداتی اندیشید.

از ضربات دندانی مهم ترین اصل، رساندن کودک به دندانپزشک است. اگر تکه ای از دندان شکسته است باید آن تکه شکسته را به دندانپزشکی برد چون ممکن است موقع ترمیم دندان از آن استفاده گردد. اگر دندان لق شده است باید تا رسیدن به مرکز درمانی فشاری روی دندان وارد نشود. در مواردی که دندان کاملا از جای خود بیرون می آید باید از شستن و دستکاری ریشه دندان اجتناب کرد چون این کار ایلاف ریشه دندان را که می تواند به جایگذاری و محکم شدن دوباره دندان کمک کند از میان می برد. بهترین کار قرار دادن دندان در جای خود به صورت صحیح و مراجعه سریع به دندانپزشک است. اگر امکان این کار نیست بهتر است دندان را در دهان کودک و بزاق او نگهداری کرد. اگر احتمال می دهید که کودک دندان را بلعد بهترین مایع برای نگهداری دندان شیر است. نکته مهم اینکه زمان طلایی ارجاع به دندانپزشک 30 دقیقه است. تا این زمان احتمال جایگذاری و محکم شدن دندان در جایگاه خودش بسیار بالاست و پس از این مدت احتمال موفقیت کم می شود. بنابراین دو عامل کلیدی در این خصوص، زمان و محیط مناسب برای نگه داشتن دندان است. نکته آخر این

بسمه تعالی

عنوان:

تروماهای دندانی

تهیه و تنظیم

الهام جوکار

باتشکر از همکاری استاد محترم
جناب آقای دکتر علیرضا عدل

دفتر پرستاری دانشکده دندانپزشکی

تابستان 1390

- تعلیم روش هایی که عوارض ناشی از این صدمات را کاهش می دهد.
- 2- مراقبت از دانش آموزان از جمله در برابر افتادن و مشاخره کودکانه
- 3- استفاده از کمربندهای محافظت کننده و تهیه صندلی های مطمئن برای اتومبیل
- 4- استفاده از محافظهای دهانی

تروماهای دندانی را جدی بگیرید. سیاه شدن و آبه های مکرر آزاردهنده می توانند از عوارض تروماهای دندانی باشند.

منابع

اینترنت: تروماهای دندانی، سایت

www.google.com

کتاب تروماهای دندانپزشکی Andreasen

که هیچ گاه نباید از کنار ضربه خوردن به دندان حتی اگر ظاهراً آسیبی ایجاد نشده است به راحتی گذشت و معاینه به وسیله دندانپزشک در این موارد الزامی است.

اقدامات لازم در هنگام بیرون افتادن دندان

- ابتدا دندان را پیدا کنید.
- برای برداشتن دندان آن را از ناحیه تاج بگیرید و به ریشه دندان دست نزنید.
- با فشار ملایم آب ولرم آن را بشویید، در موقع شستن روی ریشه نباید دست یا پارچه کشید زیرا الیاف نگهدارنده آسیب می بینند.
- در صورت امکان دندان را در حفره خود قرار دهید (در صورتیکه محل دندان آسیب زیادی ندیده باشد).
- در صورتیکه قادر به قرار دادن دندان در محل خود نمی باشید، آن را در یک لیوان شیر قرار دهید در صورت در دسترس نبودن شیر، دندان را در گوشه دهان بیمار قرار دهید تا از خشک شدن آن جلوگیری شود و بلافاصله به دندانپزشک مراجعه کنید.

راههای پیشگیری از ضربه (تروما)

پیشگیری همیشه مقدم بر درمان است. روش هایی که می توانند شیوع صدمات را کاهش دهند، عبارتند از:

1- آموزش مخصوصاً آگاه نمودن معلمان، والدین و دانش آموزان نسبت به نحوه پیشگیری از صدمات تروماتیک و